

**MTIHANI WA MUHULA WA PILI KIDATO CHA TATU
KISWAHILI**

MAELEKEZO:

MUDA SAA 3

MWAKA NOVEMBA :2022

- i) Mtihani huu una sehemu A,B, na C
- ii) Jibu maswali yote katika Sehemu A na B na maswali matatu (03) katika Sehemu C
- iii) Majibu yaandikwe kwenye karatasi ya kujibia
- iv) Simu za mkononi haziruhusiwi kwenye chumba cha mtihani

**SEHEMU A (ALAMA 15)
UFAHAMU**

Jibu maswali yote katika sehemu hii

1.Chagua jibu sahihi katika matumizi ya lugha

i.Ni maneno ambayo wakati mwingine yanaweza kusanifishwa na kuwa lugha fasaha:

A.Rejesta B .Simo C. Misamiati D.Kidahizo E.Kitomeo

ii.Madaraka yameleta migogoro mingi katika jamii.Neno lipi katika tungo hii ni kihusishi.

A.madaraka B. migogoro C. mingi D. jamii E.katika

iii.Mama amenunua vitunguuu .Neno lililopigiwa mstari ni aina gani ya mofimu katika sarufi maumbo?

A.Kiambishi B .mzizi asilia C.Mzizi nyambulishi D.Shina la neno. Mzizi wa neno

iv.Mama msafi amefika kwetu leo ? Sentensi hii inaonyesha kuwa ina kosa la kisarufi ,bainisha kosa hilo.

A.Muundo wa sentensi B. Kubadili maana C. Kuongeza vitamkwa D.msamiati

E. Upatanishi wa kisarufi.

v.Jambo kuu la kuzingatia katika utumizi wa lugha ni lipi kati ya haya:

A.uhusiano wa wahusika B.Lengo mazungumzo C.Mada D. Muktadha E. Namna ya uwasilishaji

vi.Mbinu ya kuongeza idadi ya silabi katika neno ili kusawazisha idadi ya mizani.

A.MazdaB.Inksari C.Mavua D. Utohozi E.Muwala

vii.Mku wa shule alihangaika sana kupata maana ya neno “ITIFAKI” katika lugha ya

kiswahili.Je,suluhisho la tatizo lake litapatikana wapi?

A.Kamusi B. Kitabu cha misamiati C. Kompyuta D.Mwalimu wa kiswahili E.Kuangalia misamiati yote

viii.Watoto wadogo wanataka kwenda kuchota maji mtoni.Umekuta kidato cha tatu wanabishana kwamba ni aina gani ya sentensi.Wasaidie kwa kueleza jibu sahihi.

A.Changamani B.Shurutia C.Kamili D.Sahili E.Ambatani

ix.Mwaka 1970 ilitambulika rasmi kuwa Taasisi ya Uchunguzi wa kiswahili.Na mwaka 2009 Taasisi hii ilibadili jina na kuitwa?

A.BAKITA B. CHAKITA C. TATAKI D.UKUTA E. TAKILUKI

x.Mara nyingi sauti zinazotamkwa kama fungu moja la sauti.Huitwa je kitaalamu?

A.Silabi B.Konsonanti C. Irabu D.Kitamkwa E.Neno

2. Kunamiktadhamingiyautokeajiwarejesta .Oanishamiktadhahiyonamazingirayakatikajedwali lifuatalo.

Kiunganishi Huru	Dhima ya kiunganishi
A. sokoni	i. Mbele tembea
B. kanisani	ii. Watakufa nne
C. kijiweni	iii. Nipunguzie
D.Mpira	iv. Jipenimoyo
E. Jeshini	v. Anazingua fala huyu
	vi. Allah akusitiri
	vii. Tubuni dhambi

SEHEMU B(Alama 40) Jibu maswali yote

3. Katika lugha ya Kiswahili kuna maumbo mbalimbali ya kitenzi kishirikishi.Tunga sentensi nne Kuonyesha maumbo hayo.

4. Fafanua miundo minne (4) ya sentensi sahili .

5. Eleza kwa nini wanaume wafutao hawakubaliki katika ulimwengu wa sasa

- i. Makwati
- ii. Brown kwacha
- iii. Mzee Lomolomo
- vi. Babajoti

6. Umnunua gazeti la mwananchi na kuona kuna tangazo la ajira ya udereva katika halmashauri ya Mbinga.Andika barua ya kuomba kazi ya udereva kwa mkurugenzi SLP 194 Mbinga – Ruvuma.

7. Bainisha matumizi manne (4) ya kiambisha “ u ” katika lugha ya Kiswahili
8. Wewe ni mataalamu wa lugha ya kiswahili toka BAKITA umechaguliwa kuwa mwezesha semina,Kipengele chako ni mafinikio ya kukua kwa kiswahili baada ya uhuru.Fafanua mambo mnne (4) yanayoonyesha kiswahili kinakua duniani kwa sasa

SEHEMU C (Alama 45)Jibu maswali Matatu Kutoka sehemu hii

9. Kuna tatizo la imani potofu za kishirikina katika kijiji chako.Tunga ngonjera ya kimapokeo Kuhusu tatizo hilo yenye beti tano.

ORODHA YA VITABU

USHAIRI

Wasakatonge ----- M.S. Khatibu (DUP)
 MalengaWapya ----- TAKILUKI (DUP)
 MashairiyaChekacheka ----- T.A Mvungi (EP & DLTP)

RIWAYA

Takadini -----Ben Hanson (M.B. S)
 Watotowa Mama Ntilie -----E. Mbogo (H.P)
 Joka La Mdimu ----- A.J. Safari (H.P)

TAMTHILIA

Orodha - -----Steven Raymond (M.A)
 Ngoswepenzikitovu cha uzembe - -----E. Semzaba (E.S.C)
 Kilio chetu - -----Medical Aid Foundation (F.P.H)

10. Mwandishi ni kibao kinachoelekeza jamii mambo yakufauata. . Fafanua kauli hii kwa hoja Tatu kwa kila kitabu.
11. “Kazi za fasihi hufichua mivutano.”kwakutumiahojatatukwakila riwayambiliulizosomadarasani ,fafanuamivutanohiyo.
12. Manenoya Vitabuvitakatifuvinasema iliyopo katika jamii “Mkijua kweli mtawekwa huru”.Eleza kauli hii kwa kutumia vitabu viwili ulivyosoma.Hoja tatu (3) kutoka katika kila tamthiliya